

[0082]

2. *LIMING*.

Doe't Waling Dykstra en syn meiwurkers de haednamme, dy't hjirboppe stiet, yn it "Friesch Woordenboek" bihannelen ¹⁾, gyngen se wol o sa koart om 'e hoeke, to koart winliken foar ien, dy't hwat mear fan dit wurd witte wol. Hja fornije ús yn amper twa rigeltsjes, dat it substantyf yn J.H. Halbertsma syn hânskrift B, ien fan 'e wichtichste boarnen fan Waling-om syn wurdboek, foarkomt en to Wierum yn 'e bitsjutting fan "grien flues op bisletten wetter" brûkt waerd. In lytse oanfolling dêrop joech gâns in skoft letter B.A. Visser, dy't yn Heech hikke en tein is, yn it tiidskrift "Swanneblommen" fan 1919, s. 212, dêr't er fan *liming* seit: "in 't algemeen een grillige lijn van schuim". De lêste forwizing biskikte my Dr. Poortinga, dy't it wurd foar my yn 'e samlingen fan it Coulonhûs neisjoen hat, Better net to witten binne dat de iennichste plakken, dêr't *liming* yn Fryske taelkundige skriften op 't aljemint brocht wurdt. Fierders moat men jinsels mar rêdde, as men de foarskiednis fan dit wurd útsykje wol.

Giet men op 'e sneup yn 'e oanbuorjende talen, dan komt alderearst it Ingelsk, binammen it âldere, yn 'e bineaming, om't dy sprake sa nei oan uzes bisibbe is. Yn dit gefal die it ek wer fortuten, dat ik it Angelsaksysk Wb. fan Bosworth-Toller²⁾ opsloech, hwant dêr kin men in krekt-en-gelikens subst. *liming* fine, dat in kear twa as glosse yn in Latynsk wurk biwarre bleaun is. It wie oan 'e oare kant de Noardsé de oersetting fan it Latynske *litura*, dat de wurdboekskriuwers troch 'daubing, plastering, cementing' werjowe.

Nei it Aldingelsk is it Aldiislânsk oan bod, omreden Bosworth-Toller dêrnei forwize. It Wb. fan Cleasby-Vigfusson³⁾ leveret allyksa de foarm *líming* = 'conglutination' op. Forliket men op 't lêst noch it Middelheechdútsk⁴⁾, dan sjocht men, dat dêr ek *lîmunge* - al wer yn latynsk-germaenske glossen - as werjefte fan 'glutination' foun waerd.

Yn ûnderskate dialektwurdboeken haw ik doe noch nei farianten fan ús bigryp socht, mar it is my net slagge, dit yn ien fan 'e Fryske of Nederlânske tongslaggen oan to wizen. It hat ek net sa folle doel mear leau 'k, it komôf fan it wurd stiet neffens my nou wol fêst.

Alhoewol't de bitsjutting fan *liming* yn 'e âldere germaenske talen net alhiel mei de Fryske fan hjoed de dei strykt, meije wy dochs sûnder mis bisibbens oannimme. Ags. *lîming*, âldnoarsk *líming*, nijfrysk *liming* en mhd. *lîmunge* binne ôfliedingen op *-ing* en *-unge* fan it tiidwurd ags, *lîman*, âldnoarsk *líma*, nfrysk *lime*, mhd. *lîmen*, dat fierders jit bitsjûge is yn it Mnl. [: *lîmen*, Nij Nederl. [: *lijmen*], Ahd. [: *lîmen*] en it Nijheechd. [: *leimen*].

Doe't ik foar de wissigens de bitsjuttingen fan 'e neamde verba neigying, die it my ynienen bliken, dat de mnl. wjergera ek as "de eene of andere slijmige of kleverige stof loslaten"⁵⁾ to boek stiet. Dit is fansels in treflike stipe foar de útliz, dy't hjirboppe jown waerd. It mnl. tiidwurd docht klear en dúdlik útwizing, dat de âldste bitsjutting fan it Fryske *liming* "slimerich spul, slimerich flues, slymlaech" west hat. *W.J. Buma*

1) W.Dykstra, Friesch Woordenboek II, (1903), s. 123.

2) J. Bosworth-T.Northcote Toller, An Anglo-Saxon Dictionary, Oxford 1882, s. 641.

3) R.Cleasby-G.Vigfusson, An Icelandic-English Dictionary, Oxford 1874, s. 393.

4) M. Lexer, Mittelhochdeutsches Handwörterbuch I (1872), s. 1923.

5) E Verwijs-J.Verdam, Middelnederlandsch Woordenboek IV (1899), kol. 648.